

401/11976

התאחדות נולאי ישראל
הספרייה

7

הירחון הישראלי לבוכלאות

התאחדות נולאי ישראל
הספרייה

עופות מוגנים בבולים חדשים

ISRAELI PHILATELIC MONTHLY

9-10
1975

* כּוּעוֹנֵי נֵיִם בַּחֲלִיפִיּוֹן *

Hükümet Caddesi
Manufacturaci
Mustafa Göktas
Eliyle Bekir Ulu
Nigde/Aksaray
TURKYE

★

Vernon Abelgomer
401 N. Ridge Str.
Hallettsville — Texas
U.S.A. 77964

★

M-lle Lisa Deffoun
22 Rue de Biaritz
cité du bois
Leforest — 62
FRANCE

★

Madame Boissonnade
7 Rue du Temple
Paris 40
FRANCE

★

Nobuo Kato (Mr.)
4-chome 35-12-316
Kamiyoga Setagayaku
Tokyo JAPAN 158

E. P. Nandagopal
Mohamadati Street No. 51
Tirovelloer
Chingolepet (Disti)
Tamil Nadu — INDIA

★

(Poetranto Hardjono)
p/a N.V. Oliefabriek
"Archa", Kemukusstraat
Jakartakota
INDONESIA

★

Chisato Yamasaki
108-6 Kurida
Nagano, 380
JAPAN

★

Pedro Gimelli Feliú
3 de Febrero 769, 3ro. A
Rosario
ARGENTINA

★

S. Hakonson
P. O. Box 83
Dawson City, Y. T.
YOB 1 GO,
CANADA

Kaoru Sudo
Toyooka 5-2 Asahikawa
Hokkaido
JAPAN

★

A. Lebertidu Garijo
c/o Dolores Armengot
20-40 E
Madrid — 25
SPAIN

★

Motozo Sakabe
259-66 Ai, Ibaraki,
Osaka, 567
JAPAN

★

George Golebiowski
37-741 Krasiczyn 38
k/Przemysla
POLAND

★

Pascal Peuze
route de Nozay
Marsac-sur-Don
44170 Nozay
FRANCE

בצער רב אנו מודיעים

על מות ד"ר ורנר הקסטר

חבר כבוד של אגודת סוחרי הבולים בישראל
אקספרט בין-לאומי לבולי א"י ושופט בתערוכות בולים

DR. WERNER HOEXTER
HONOURABLE MEMBER OF ISRAEL STAMP DEALERS ASS.

אבלים ומשתתפים בצער המשפחה

אגודת סוחרי בולים בישראל
ISRAEL STAMP DEALERS ASS. (I.S.D.A.)

הירחון הישראלי לבולאות

Israeli Philatelic Monthly • Fédération des Sociétés Philatéliques Israéliennes

בטאון התאחדות אגודות הנולאים בישראל

Editor: ARIE LYNN — Redaction:
IZHAK BARAK, 9 Hamavo str. Givataim

העורך: אריה לין — המערכת:
יצחק ברק, המבוא 9, גבעתיים

אלול—תשרי תשל"ו (110) 9—10 SEPTEMBER-OCTOBER 1975, No. 9-10 (110)

בתוכן

בטור אחד

- 5—4 חדשות הבולאות בישראל
- 6 בבורסת הבולים
- 7 אוצרות במכירות פומביות
- 9—8 תערוכות
- 10 בולי מנהלת העם
- 11 דואר הממשל הצבאי המצרי
- 12 מכאן ומכאן
- 13 האמנם בולים כפולים בקפריסין
- 16—14 יודאיקה
- 17 פרפראות
- 18 באגודות, טיסות
- 19 רשימת סוחרי הבולים

עם מעט נוסטלגיה...

חוברת זו היא ה-110 במספרה. המספר איננו "עגול" במיוחד ולא היינו מזכירים אותו אילולא הפרידה הקרובה ממלאכת העריכה בשל יציאתו של עורך העתון לחו"ל, לרגל שליחות עבודה. חבר המערכת, יצחק ברק ימלא את מקומו של אריה לין בחודשים הקרובים ואולם שיתוף הפעור לה בין השניים יבטיח, בודאי, שהקוראים לא יפגעו מהעדרו של העורך בתקופת שליחותו בחו"ל. נמשיך לקיים את המדורים הקבועים ונקוה שרמתו של העתון תשמר לשביעות רצונם של קוראינו.

נאחל, איפוא, לכולנו שנה טובה ושלוש לכל עם ישראל. ליוצא נאחל הצלחה בעבודתו בחו"ל ולממלא מקומו — הצלחה בתפקידו החדש כעורך בפועל של עתוננו.

שאו ברכה!

י. אוקו, סגן יו"ר ההתאחדות

ברכת שנה טובה
שלום ובטחון
לכל עם ישראל

התאחדות אגודות הבולאים
בישראל

התאחדות אגודות הבולאים בישראל
ת. ד. 2896 תל-אביב

Fédération des Sociétés Philatéliques
Israéliennes
P.O.B. 2896 TEL-AVIV, ISRAEL

באוקטובר - בול הדסה ו-3 צפרים

בול שזר אזל

במחצית אוגוסט אזל בול שזר באשנני השרות הבולאי ומחירו עלה מיד כדי 60 אחוז. בול שזר הופיע ב-5 באוגוסט, אולם ערכו הנקוב הנמוך פיתה רבים לספקולציות. ערכו הנקוב של הבול הוא 35 אגורות בלבד וזו הסיבה שרבים אגרו

כמויות מבול זה עד כדי ספיגת כל מלאי הבולים שהיה באשנני השרות הבולאי.

למעשה הכל משערים שמהדורת בול שזר היא גדולה למדי ועד כה אין כמעט תקדים של עליית מחירים חדה לגבי בולים זולים. אף-על-פי-כן הורר גש מיד בהופעת הבול שהציבור נוטה לקנות בהי-קף גדול.

השרות הבולאי טרם פירסם את מהדורת הבול והסוחרים מתקשים להכתיב את מחירו. הביקוש לבול זה איננו גדול בינתיים ומחירו בין 50 ל-60 אגורות.

בלוח הנפקות של דואר ישראל הוכנסו כמה שינויים ומנת הבולים שנקבעה ל-14 באוקטובר תכלול 4 בולים, מהם בולים שלא היו בתיכנון המקורי.

לפי התיכנון המתוקן יופיעו ב-14 באוקטובר בולים אלה: בול זכרון ל"הדסה" בערך נקוב של 4 ל"י וסידרת צפרים בשמורות טבע בערכים של 1.10 ל"י, 1.70 ל"י ו-2 ל"י.

התוכנית החדשה כוללת 6 הנפקות בחודש פברואר 1976. ב-17 בפברואר תופיע סידרת בולי פורים בערכים של 0.40 ל"י, 0.70 ל"י ו-1.70 ל"י; במועד זה יופיע גם בול יובל ה-70 לבצלאל בערך נקוב של 1.85 ל"י ובו להתישבות ספר בערך נקוב של 1.50 ל"י.

על פי התוכנית יופיע גם גליון זכרון עם בולי פורים בערך נקוב של 4 ל"י; הגליון יכלול את

שלושת בולי פורים בערך נקוב של 2.80 ל"י ואילו התוספת של 1.20 ל"י נועדה לכיסוי הוצאות של תערוכות בולים ותצוגות השרות הבולאי בארץ ובח"ל.

נוסף לאלה יופיע גליון זכרון לתערוכת "נתניה 76" ובו ארבעה בולים עם ציונים אופייניים ל-נתניה.

בולי איכות הסביבה בישראל

שר התקשורת אישר הנפקת סדרת בולים חד-שה בנושא שמירת איכות הסביבה. לאור שינויים שחלו בתוכנית הוצאת בולים בשנת התקציב הנוכחית, תופיע סדרת הבולים עוד השנה. ההצעה להנפיק בולים בנושא שמירת איכות הסביבה היא פרי יוזמתו של ח"כ יוסף תמיר, יו"ר ועת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת. דואר ישראל לא ציין נושאן של שתי סדרות בולים שיונפקו השנה בתכנית שלו לשנת 1975/6. פרטי אחת מהן עדיין איננה ידועה.

בול ישראלי לעצמאות ארה"ב

0.05, 0.15, 0.18, 0.20, 0.30, 0.50, 0.70, 1.10, 2.00, ר"3 ל"י.

גם סמלי ערים מבוקשים

בהלת הדבק המט והנייר העבה לא פסחה על כמה מבולי סמלי ערים ולפחות שלושה מהם 0.20, 0.25 ו-0.80 ל"י מבוקשים באותה מידה שמבוקשים בולי הדבק המט בבולי הנוף. שלר- שת הבולים נסחרים ביותר מ-30 ל"י.

נצרת עילית ביזמה פרטית

שוב נעדרה יזמת השירות הבולאי וכאשר הופיע בול-נוף נצרת עילית, סיפקו לאספנים מעטפות "יום ראשון" עם חותמת ירושלים על בול נצרת! (?). זו תופעה מוזרה, שכן איזה טעם יש למעטפה רשמית של דואר-ישראל שבול המוקד-דש ליישוב מסויים אינו מוחתם בחותמת דואר של אותו היישוב. אספן תל-אביבי טרח אמנם ונסע ביום הופעת הבול לנצרת עילית והחתים מספר מעטפות בחותמת המקום, אולם זו יזמה פרטית שאינה יכולה לספק את כל אספני המעטפות של השירות הבולאי. השירות הבולאי מח-תים את רוב הבולים שלו בחותמת ירושלים, שהיא טובה, בלי ספק, לכל בול שאינו מיועד ליישוב מסויים. ליישוב יש בו בית דואר, אין כל סיבה שלא להחתים בחותמת של אותו בית-הדואר.

**לכל בית ישראל
שנת שלום,
שגשוג כלכלי
ותחביב מהנה
אגודת סוחרי הבולים בישראל**

אנחנו טרם זכינו בבול אמריקאי לכבוד עצמאות ישראל, או לפחות לרגל 300 שנה להתישבות היהודים בארה"ב. לעומת זאת מתכנן עתה דואר ישראל בול זכרון מיוחד במלאות 200 שנה לעצמאות ארה"ב.

גם קנדה תזכה אצלנו בבול מיוחד, בצורת סידרת בולי ספורט לרגל האולימפיאדה שתתקיים במונטריאול בשנה הבאה.

רשימת בולים בלתי סופית של בולי ישראל שנועדו להופיע בשנת הכספים 1975/6 כוללת 31 בול ברשימה לא נכללו בולים מן המניין ואלה יופיעו, בודאי, גם בשנה הבאה והרשימה תגדל.

ספקולציות בבולי נוף

על אף תרדמת הקיץ ושפל הפעילות במסחר הכללי בבורסת הבולים, ישנה פעילות ערה סביב סידרת 11 בולי נוף מתוך הסידרה הגדולה של בולי נוף שראשוניהם הופיעו לפני כארבע שנים.

המדובר בסידרה מן המניין (חמישית), בולים שהדואר מנפיק בלא הודעה מוקדמת בכל פעם שהכמות אזלה ותעריפי-הדואר מחייבים שימוש בהם. כיוון שהבולים הודפסו פעמים אחדות, קרה שלמהדורות מאוחרות השתמשו בנייר עבה מן הרגיל כשהדבק מט ולא מבריק כפי שהורגלנו במשך שנים. עתה נתעורר העניין אצל האספנים לאסוף את כל הבדלי הנייר והדבק שבבולים אלה וה'שגועון' דבק בכולם עד כדי כך שהתפתח מסחר ער במיוחד בבולים שאזלו במרוצת הזמן והיו לנדירים. עד כה הובחנו 11 בולים בסידרה כולה שהודפסו בסוגי נייר שונים ודבק שונה. בולים אחרים בסידרה מצויים בדבק מבריק בלבד או דבק מט בלבד ולא בשתי אפשרויות גם יחד. אלה האחרונים אינם מעניינים מבחינה מסחרית, כי המלאי מהם גדול, פרט לגליונות שלמים. לא כן הבולים שמכירתם בשרות הבולאי נפסקה ודבר מציאת ההבדלים בנייר ובדבק נתגלה רק באחרונה. כאמור, עד כה הובחנו 11 בולים כאלה ועוד אחדים בשנויי צבע הדבק (יש גם משוגעים לענון זה)!

מחירים הנקוב של 11 הבולים הוא 8.73 ל"י אולם הסוחרים מבקשים תמורתם 70-80 ל"י בניפרד ניתן להשיג אחדים מן הבולים בזול, אולם אחדים נדירים מאד. להלן רשימת 11 הבולים:

חסרים נתונים מדויקים על מהדורת בולי-שובל

דו להשמדה, הם דווקא בולים חסרי-שובל. אחרת אין להסביר, כיצד קורה שגליונות זכרון במהדורה של 200-300 אלף נחשבים לרנטביליים ביותר ומבטיחים תשואה של מאות אחוזים, בעוד שבולי-שובל במהדורה דומה אינם מתיקרים בשעור דו-מה, על-אף העובדה שגליונות-זכרון אינם כלל בשימוש דוארי והמהדורה כולה נשמרת בידי האספנים או הסוחרים, בעוד שבולי שובל יש גם שימוש דוארי, כלומר הכמות הנשמרת באלבום קטנה בהרבה מן הכמות שנמכרה.

מכאן המסקנה שהשרות הבולאי מפיץ שובלים במספר גדול משליש המהדורה הכללית שהוא מפרסם. כדי להפריד חששות ולהבטיח אמון, מן הרצוי היה שהשרות הבולאי יפרסם במקביל ל-כמות הבולים שנמכרו את מספר בולי שובל שנמכרו מאותו בול. צעד זה, באם ייעשה, יחזיר, ללא ספק, את האמון בבול הישראלי ואם תשונה גם המדיניות של הנפקת מהדורות גדולות, יש סיכויים שאפילו בעיתות משבר כלכלי תהיה ההשקעה ב-בולי ישראל כדאית.

רגיעה בשוק הבולים

מסתבר כי מדי שנה בחודשי הקיץ ישנה רגיעה מסוימת בשוק הבולים. בחודשים יולי ואוגוסט בדרך כלל נמצאים רוב סוחרי הבולים בחופשה בארץ ובחו"ל. אולם הרגיעה של שנה זו איננה דומה לאלה שבשנים הקודמות. יש לשער כי הפעם הגיע שוק הבולים אל סף משבר. זה זמן רב ששוק הבולים הישראלי נמצא בשלב של העדר עסקות גדולות. מדי פעם קיבלו סוחרי הבולים זריקות עידוד בזכות הזמנות מחו"ל של בולים נדירים, או בולים שאזלו מן המלאי. אולם זריקות בודדות אלו לא הביאו להבראת החולה.

איך ניתן להבין תופעה זו המדאיגה לאחרונה לא רק את סוחרי הבולים אלא אף אספנים ותיקים? מסתבר שאספני הבולים הוותיקים, האוספים בשיקדה כל בול חדש, יודעים כי לא ניתן לממש רווחים בבולים תוך מספר חודשים ואף בשנים ספורות. רק בולים בודדים, ערכם עולה בהתמדה אך אט-אט. לחלק גדול מאספני בולי ישראל ב-שנים האחרונות היווה שוק הבולים מקור להשקיע עות בקנה מידה גדול, בעיקר למטרות ספקולטיביות. רוב האספנים החדשים האלה שהשקיעו מימיטב כספם בבולים ומנסים לממש רווחים, נתקלים עתה בקושי לקבל את השקעתם חזרה. לי שוק מוזרמות כמויות גדולות של בולים מעבר לכל אפשרויות הקליטה הרגילות. הסוחרים בארץ (המשך בעמוד 16)

זה זמן-מה שבורסת הבולים בתל-אביב כמעט ואינה פעילה ותריסר הסוחרים היושבים בה, שותים קפה, קוראים עתון, מדברים על פוליטיקה ומחכים לגלגל עסקים שאינם כרגע...

הסוחרים מתקשים להסביר את התופעה הגובלת בשיתוק כמעט מוחלט של כל מסחר בולאי בבורסה. עונת-הקיץ קשה השנה משנים אחרות, ונראה שהמשבר הפוקד את הבולאות עתה, הולך ומעמיק. הכל בדיעה שאין המדובר ב"תרדמת קיץ" ה"אופיינית לחודשים יולי-אוגוסט, כשהציבור מבלה מחוץ לבית, ואינו פנוי לבולאות. ישנה סברה ש-סוחרים ומשקיעים התאכזבו מעט מהעדר תשואה ניכרת לכספם המושקע בשנה האחרונה בבולי-ישראל, ומנסים לממש עתה כל השקעה. לשוק מוזר-מות כמויות-בולים שבהעדר קונים פוטנציאליים לא ניתן לספגם. יתכן שההיצע המוגבר כשלעצמו אינה תופעה יוצאת דופן, שכן תמיד היו משקיעים ל-טווח קצר שביקשו לממש השקעותיהם, אולם ה-עובדה שהפעם אין קונים פוטנציאליים היא שמדאיגה את הסוחרים היושבים בטל צמודים לסחורתם והלקוחות בוששים לבוא. מצויין, עם זאת, שמחירי הבולים לא ירדו.

תפורסם כמות שובלים

המצב המיוחד, השורר עתה בסחר בולי-ישראל, יצר אי-אמון במדיניות השרות הבולאי בפירסומיו על כמויות בולים שמכירתם הופסקה. כיוון שהתלהבות להשקיע בבולי-ישראל היא תוצאה של ריווחיות וזו תלויה בעיקר בגודל המהדורה, עליה שולט השרות הבולאי, יש הסבורים שמרבית המהדורות של בולי-ישראל מוגזמות ואינן יכולות להבטיח תשואה ממשית גם לטווח ארוך. זאת ועוד: החישוב כי שליש מבולי-הזכרון הם בולים בעלי שובלים, שרק הם נסחרים, איננו בהכרח נכון. השרות הבולאי מפרסם מדי-פעם את מספר הברליים שהוא מכר והסוחרים מחשבים מיד כמה בולי-שובל היו בכמות הנתונה. כיוון שהשרות הברליאי אינו מפרסם את גודל מהדורת-הבולים שהודפסו, או מספר הגליונות עם שורת בולי-שובל, אין כל ודאות שאומנם נמכרו בולי-שובל בשיעור שהם מצויים בכל גליון ביחס לבולים חסרי שובל. ניתן לשער שאם השרות הבולאי מודיע על הפצת 900 אלף בולים, יתכן שהמהדורה שהודפסה היתה גדולה ב-200 או 300 אלף בול. אם, למשל, מספר ממוצע של שובלים במהדורה של 900 אלף הוא 300 אלף, הרי במהדורה של 1,2 מיליון, מספר בולי שובל הוא 400 אלף. בהודעה על מכירת 900 אלף בולים אין מזכירים כמה בולי-שובל נמכרו, ויתכן שנמכרו רוב שובלי-המהדורה והבולים שנוע-

"אוצרות במכירות פומביות"

גילוי של בולים נדירים ויקרים שייך לדעת אספנים רבים להיסטוריה הבולאית. במשך המאה הקודמת ניגלו בולים כאלה באקראי. פעם היה זה תלמיד בית ספר בן 11 שגילה בתוך ספר לימוד ישן את בול גואינה הבריטית הנדיר משנת 1856. נער אחר גילה בעליית הגג בביתו שבברודו בצרפת חליפת גזים ישנה של סבו ובה מעטפה עם הבולים המפורסמים בעלי השגיאה ממאוריצייוס. רוב האספנים כיום נוטים לחשוב שניגלו כל הבולים הנדירים עוד במאה הקודמת. אך להפתעתם של בולאים רבים ניגלו "אוצרות בולאיים גם במכירות הבולים הפומביות האחרונות.

נמכר בול ב-50 אלף ל"י

במכירת בולים פומבית של חברת סטנלי גיבונס בפרנקפורט שבגרמניה, נמכרו בולים נדירים במחיר רים גבוהים ביותר. אחד הבולים הנדירים, בול בערך נקוב 4 סנטים שהונפק בשנת 1901 לרגל הערוכת פאן-אמריקה, נושא על גביו שגיאה ידועה "המכונית הנוסעת על גבה", טעות דפוס שנבעה באותם ימים בגלל הכנסת הגליון פעמיים למכור נת הדפוס, כיון שהודפס בשני צבעים. בול נדיר זה נמכר ב-50,000 ל"י. בול רגיל כזה בלי שגיאה נמכר ב-200 ל"י בלבד! שגיאה דומה קרתה בבול אמריקאי אחר משנת 1918 המתאר מטוס הטס על גבו. בול זה הוא כיום אחד היקרים בין בולי ארה"ב.

חברת רובסון ליב הבינלאומית קיימה מכירת בולים פומבית בז'נבה במלון "ריצ'מונד". מכירה זו כללה בולים נדירים מן המזרח הקרוב מבתי הדואר האוסטרי, הטורקי, הגרמני, הרוסי, הגרמני והבריטי במצריים, לבנון וסוריה, אוספים נדירים (57 "לוטים" שונים בערך התחלתי של 5 מיליון ל"י!), "בולי המיסיונרים" מהוואי באוסף של "לימאן" הידוע הכולל: גליונות, בולים הפוכים ("ט-ט-בש") צמדות לוח ועוד. חברת רובסון ליב כחברת סטנלי גיבונס, פועלת ממרכז בלונדון ועורכת מכירות פומביות של בולים בערים הראשיות באירופה.

ידיעות בקיצור

* חברת סטנלי גיבונס תקיים את מכירת הבולים הבינלאומית הראשונה שלה ביוהנסבורג בדרום אפריקה באוקטובר השנה. תהיה זו מכירת בולים פומבית ראשונה על ידי חברה בינלאומית במדינה זו, שתיכלול אף בולים נדירים מדרום-אפריקה. בין הפריטים שיימכרו: בול רודזיה בערך ליי"ש אחת משנת 1910 שהודפס בטעות צבע. מחירו ההתחלתי נאמד ב-20,000 ל"י!

* חברת סטנלי גיבונס הוקמה הודות לבולי דרום-אפריקה המשולשים הידועים. בנשף שנערך בדרום אפריקה באמצע המאה הקודמת, הוגרל כפרס ראשון שק מלא בולים משולשים. הימאי שזכה בבולים אלה מיהר אל חנות הבולים של גיבונס ומכר להם את כל השק במחיר 'מצאיאה'. כך הונח היסוד לחברה הגדולה בבריטניה.

מכירת הבולים המפורסמת ביותר נערכה על ידי חברת סטנלי גיבונס הבריטית. במכירה זו הוצע למכירה פריט בולאי נדיר ביותר 'מעטפת מולרדי משנת 1840'. זוהי המעטפה הראשונה בעולם הנושאת בול בערך פני אחד — 'מעטפת היום הראשון' וזה לתאריך הופעת הבול הראשון בעולם — 'הפני השחור' ה-6 במאי 1840. מסתבר כי זה עתה ניגלתה מעטפת מולרדי הנושאת בול בערך 2 פנס מתאריך ה-6 במאי 1840, דבר שלא היה ידוע עד כה. לתגלית זו חשיבות מהפכנית בתולדות הבולאות ועתה נמכרה מעטפה זו במכירה הפומבית לאספן השומר על עילום שמו, ב-50,000 ל"י!

מכירת בולים פומבית אחרת נערכה על ידי חברת 'קורינפילה' בציריך שבשווייץ במלאת 50 שנה ליסוד החברה. מכירת בולים זו עוררה עניין רב בעולם בקרב אספני הבולים. 8000 פריטים בולאיים (לוטים) נמכרו במכירה בכ-20 מיליון ל"י! בין הבולים הנדירים נמכרו בולי ארץ-ישראל מתקופת הטורקים והמנדט (הזוכים למחירים גבוהים ולביקוש רב) בולי שווייץ ואוסטריה קדומים, בולים עירוניים מקומיים מארה"ב ועד הבול הנדיר ביותר שנמכר במכירה הפומבית בציריך, היה בול העיתונים הידוע מאוסטריה "בול מרקורי ארגמני" שהשיג מחיר שיא — 200 אלף ל"י!

גם בארץ מתקיימות מכירות בולים. במכירות הפומביות האלו של חברת 'זודיאק' ושל סוחרי הבולים מינץ וליב, נמכרים אוספים נדירים ופריטים של בולים מישראל, ארץ-ישראל ובולי חוץ.

המכירה האחרונה של חברת "זודיאק" כללה חומר שנאסף במשך כשנה ממקורות שונים. המכירה התנהלה באולמי אגודת הבולאים בתל-אביב במשך יומיים והשיגה מחירים גבוהים למרבית הבולים. במכירות בולים פומביות יכולים אספנים להשיג

בוינה, בבריסל, בקופנהאגן ובפילדלפיה

מאת ד"ר חיים גלאון

אוסטרי הראשון. בשנת 1850 הונפק באוסטריה בול ללא ניקוב (המצאת הניקוב מיוחסת להנרי ארצ'ר בשנת 1854). הבולים הראשונים באוסטריה מתארים את סמלו המפורסם של בית המלכות. התערוכה התקיימה בין ה-27 בנובמבר ל-7 בדצמבר, בארמון הירידים. הבול האוסטרי הראשון יוד-פס על בול זכרון, שיתאר אף את סמל התערוכה ויופיע לפתיחת התערוכה. חותמת זיכרון מיוחדת מוטבעת במשך שנת 1975 על דברי הדואר ועליה הכתובת: "125 שנה לבולי אוסטריה".

גם בשנה הקרובה צפויות תערוכות בין-לאומיות גדולות וחשובות כתערוכות "הפניה 76", בקופנהגן ותערוכות "אינטרפילה 76" בפילדלפיה במלאת 200 שנה להכרזת עצמאות ארה"ב בעיר זו.

אוצרות בולאים יוצגו ב"האפניה 76"

ההכנות לתערוכת הבולים הבינלאומית "האפניה 76", שתיערך בקופנהאגן בירת דנמרק, למלאת 125 שנים לבוליה הראשונים של ארץ זו, נכנסו לתנופה מלאה. התערוכה התקיימה בימים 29-20 באוגוסט 1976 ב"מרכזבלה", מיבנה התערוכות העצום המודרני לא הרחק מנמל-התעופה קסטרופ. זאת תהיה התערוכה הבולאית העולמית הראשונה בדנמרק והמלכה מרגרטה השנייה העניקה לה חסותה. מארגן התערוכה הוא מר הנדיק אייס, בולאי ותיק ולשעבר עובד הדואר. התקציב של התערוכה מגיע עתה לשבעה מיליון קרוני. גליון-זיכרון אחד כבר הוצא למימון התערוכה ושני יופיע ב-20 בנובמבר השנה ובו יוצגו בולי דנמרק הראשונים. גליון שלישי יונפק באוגוסט 1976, לרגל הפתיחה. סמל-התערוכה מראה בצורה מסוגנת את האות "D" (כלומר דנמרק), את כדור-הארץ כדי לציין את בינלאומיותה של התערוכה וניקוב כדי להראות שיניים של בול.

ערך המוצגים בתערוכה יסתכם ב-1500 מיליון קרונות. ב-4000 מסגרות יוצגו אוצרות בולאיים מן החשובים בעולם, מ-50 ארצות.

השנה התקיימו כמה תערוכות בולים בין-לאומיות ועדיין צפויות תערוכות נוספות. תערוכה בין-לאומית נערכת אחת למספר שנים באותה ארץ. תערוכה לאומית, כוללת אוספים של אספנים ולעיתים אוסף מוזמן בעל פירסום עולמי. תערוכה בין-לאומית מתקיימת בחסות הפדרציה הבין-לאומית לבולאות (פי"פ) ובמסגרתה מתקיימים ועידות של עתונאי בולים, קבלות-פנים ואירועים הקשורים בבולאות.

השנה התקיימה התערוכה הבין-לאומית הראשונה במדריד שבספרד ונקראה בשם "אספנה 75". התערוכה התקיימה בין ה-4 וה-13 באפריל בארץ מן הבדולה המפואר, במלאת 125 שנה לבול ה-ספרדי הראשון, הוצגו שם כ-3500 מסגרות על-ידי כ-500 מציגים מכל רחבי העולם. בסיום התערוכה התקיים הכינוס השנתי ה-44 של הפדרציה הבין-לאומית לבולאות.

התערוכה השנייה בשנה זו התקיימה בפריס. התצוגה נערכה בין ה-6 וה-16 ביוני בארמון ה-גלריה הלאומית וכונתה "ארפילה 75". תערוכות אלו, דוגמת התערוכה הבין-לאומית, שהתקומה בירושלים בשנה החולפת "ירושלים 73", הן ביחסות פי"פ. החלטת לקיים תערוכה בין-לאומית זקוקה לאישור מוקדם. החלטת פי"פ לקיים תערוכה בין-לאומית בירושלים, נומקה בחגיגות ה-25 לקיום המדינה (התערוכה נדחתה ל-1974 בשל המלחמה).

שלוש התערוכות האלו זכו בהנפקות בולאיות מגוונות. הגדילה לעשות צרפת שכבר כשנה לפני מועד התערוכה, הדפיסה בולים לכיסוי ההוצאות. השנה החליטה פי"פ לקיים בפעם הראשונה תערוכה לפי נושאים, בחסותה. תערוכה זו תיקרא "תימ" בלגיקה 75" ("נושאים-בלגיה") ותקיים בבריסל בין ה-13 וה-21 בדצמבר. התערוכה שתתקיים בי אולמי מרכז רוזר תרכז כ-2000 מסגרות של אספנים מכל העולם. לכל אספן יוקצו חמש מסגרות לכל היותר. כך שיש לצפות ל-400 מציגים לפחות. גם בתערוכה זו וכן בתערוכות הקודמות, משתתפים אספנים ישראלים. עד כה זכו אספנים ישראלים בפרסים חשובים בתערוכות בין-לאומיות השנה.

גולת-ההכותרת של תערוכות בולים בין-לאומיות תהיה השנה בוינה. תערוכה "וינה 75" תהיה אף היא בחסות פי"פ במלאת 125 שנה לבול ה-

בנתניה - נמשכות ההכנות לתערוכת הבולים הלאומית

"נתניה 76"

מאת י. שטקל

החלטות חבר השופטים יהיו על פי תקנות הפ.י.פ. בהתחשב בתכונות הבאות: א. ידע בו-לאי; ב. מחקר אישי; ג. דרגת שלמות המוצג; ד. נדירות המוצג; ה. איכות המוצג; ו. מקריות וייצוג, כיתוב וסידור כללי.

ניתן להציג בתערוכה אוספים, ספרות, עתונות ואביזרים בולאיים. ניתנת אפשרות לנוער ולחוגים בולאיים או לאגודות להציג אוסף בולים במשותף. כל המציגים חייבים להיות חברים באגודת בולים בישראל, או לקבל אישור מיוחד מוועדת התערוכה.

ידיעות בקיצור

✦ האי ג'רסי שליד חופי בריטניה המנפיק בולים באופן עצמאי, הקדיש סידרת בולים שהופיעה בימים אלה, לעופות מים. ארבעת הבולים נושאים את דיוקן המלכה (בלצלית) בפינה הימנית העליונה כנהוג בכל הבולים שהוצאו באי זה.

קטלוגים חדשים לבולים

כמדוי שנה בחודשים אוגוסט-ספטמבר, כבר ניכרת תכונה לקראת הוצאתם של הקטלוגים החדשים לבולאות. הפעם לשנת 1976. עורך תחביב מר צבי פכטר, הדפיס את הקטלוג לבולי ישראל החדש 1976 כבר במאסר השנה (כמהדורה שניה לקטלוג הקודם 1975, שעקב הפיחות שחל בנובמבר היה צורך בעדכון מחירי בולי ישראל), בין הקטלוגים שכבר הופיעו בשוק נמצאים קטלוגים של מדינות שונות. הקטלוג הידוע של בולי ויאה קאבור, טורינו מכיל 160 עמודים. קטלוג מדינות איטליה והוואטיקאן בהוצאת אדציוני, אחר המיוחד לבולי אוסטרליה במהדורתו ה-35 מתאר בולים מן ה'קנגרו' המופיע על בולי 1913 ועד בולי אליזבת האחרונים. הקטלוג מחזיק 204 עמודים. קטלוג של בולי מאלאיה — סינגפור — ברוניי הודפס ונמכר בידי חברה בולאית בין-לאונית מית בקואלה לומפור וזו מהדורה שלישית של הקטלוג. מחירי הבולים מופיעים בדולרים מאלאיים והכתובות באנגלית. הקטלוג כולל 98 עמוד.

תערוכת הבולים הלאומית השמינית תתקיים בין ה-25 באפריל לבין ה-2 במאי 1976, באולמי "רון" ברחוב שטמפר 14 בנתניה. זו הפעם הראשונה שתערוכת בולים לאומית מתקיימת בעיר הנתניה. התערוכה נערכת בחסות התאחדות אגודות הבולאים ומאורגנת ע"י אגודת הבולאים המקומית והתאחדות אגודות הבולאים בישראל, בשיתוף עם משרד התקשורת והשרות הבולאי.

"נתניה 76" צפויות כ-350 מסגרות תצוגה כשבכל מסגרת 15 דפי אלבום גדושי בולים. אגף מיוחד יוקדש לתצוגות מתחרות שיועמדו לשיפוט חבר השופטים בן שבעה חברים.

אגף אחר יוקדש לתצוגות מוזמנות שצוינו בעבר במדליות זהב ועתה אינן יכולות להשתתף יותר במסגרת תחרותית, אלא באגף הכבוד בלבד. אספן שזכה בשלוש מדליות זהב בגלל אוסף נדיר ומיוחד במינו, חייב לפנות את המקום באגף התחרות ל-אספן אחר שעדיין לא זכה במדליות או בפרסים אחרים. אגף מיוחד לנוער, הקיים בכל תערוכה לאומית או בין-לאומית, יכלול אוספים של נוער. כן יהיה אגף לעתונים ולספרות בולאית. תצוגה מיוחדת של השרות הבולאי, המשתתף בכל התערוכות הנערכות בארץ ואף בתערוכות בולים בין-לאומיות, מובטחת בתערוכת "נתניה 76".

שר התיקשורת וראש עיריית נתניה נתנו את חסותם לתערוכה הבאה. בימים אלה הוכן סמל התערוכה המופיע על כל דברי הדואר של הוועדה המארגנת. הסמל ממחיש יפה את הצירוף של בולים וים המאפיין את עיר הקיט והנופש — נתניה. המעוניינים בקבלת פרטים נוספים על התערוכה יכולים לפנות אל התאחדות אגודות הבולאים בישראל, רחוב הס 16, תל-אביב.

חבר השופטים רשאי לצרף לדיוניו, בהתאם ל-צרכיו, מומחים בתחומי הבולאות השונים. לרשות חבר השופטים יועמדו פרסים, מדליות זהב, מדליות זהב מוקטנות, מדליות כסף מוזהב, מדליות כסף, מדליות ארד מוכספות, מדליות ארד ודיפלומות. כן יועמדו לרשות חבר השופטים פרסים שייתרמו על ידי מוסדות ואיגודים.

בולי מינהלת העם לקטלוג רשמי

פתח-המעבר שלה. למרבה הצער הם לא נכללו בקטלוגים של השירות הבולאי, כנראה משום שהשירות הבולאי ראה עצמו אחראי לבוליו

החוקיים של דואר-ישראל בלבד. יצא, איפוא, שרוב הקטלוגים הפרטיים בארץ ובעולם, העוסקים בבוליי-ישראל, סוקרים בתחילה את הבולים הזמניים של ישראל בתקופת מינהלת העם ורק קטלוג השירות הבולאי מתעלם מן הבולים שהדור או היהודי השתמש בהם וראה אותם כבולים חוקיים. בימים אלה חל מפנה בעניין זה ובהתערבותה של הקק"ל והוועדה הציבורית שלידי הלשכה הראשית, נמצאה אוזן קשבת בשירות הבולאי, הנוטה לכלול את הבולים מתקופת מינהלת העם, בהוצאה החדשה של קטלוג בוליי-ישראל.

באחרונה נדנה בעניין זה התאחדות אגודות הברואים והחליטה לפעול בחיוב עם כל הנוגעים בדבר למען לא ייפקד מקומם של הבולים "שעשו היסטוריה" בקטלוג רשמי של בולי מדינת ישראל. אכן, הגיע הזמן.

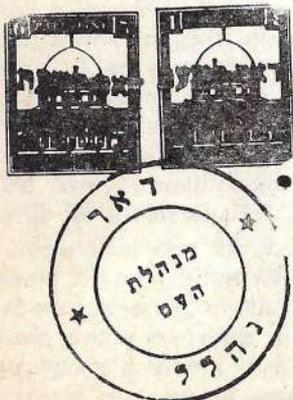
מטעם ההתאחדות נבחרו שני נציגים — מר לין ומר פרצלן, שיחד עם נציגי הקק"ל — מר להרס ומר רותם, ישתפו פעולה עם הנהלת השרות הברואי בדבר קביעתם של בולי מנהלת העם בקטלוג הרשמי של השרות הבולאי.

באמצע אפריל 1948 החלו הבריטים בנייתוק קשרי-הדואר בארץ ולחול"ל, כשלב לפני היסול האדמיניסטרציה הבריטית בא"י. החיסול היה איטי, כי סגירה מוחלטת של כל משרדי הדואר הבריטיים היתה רק ב-5 במאי 1948. כיוון שכך, יכלה הסוכנות היהודית להיערך מעט לקראת ניתוק כל פעולות הדואר של הבריטים. וכדי לאייש ולתפעל את בתי-הדואר הוקמה מחלקה מיוחדת ליד הסוכנות והוועד הלאומי, ועוד ב-25 באפריל הוצא על-ידי מחלקת הדואר של הסוכנות כרוז לכל עובדי הדואר להמשיך ולתפעל את כל שירותי הדואר באיוורים היהודיים גם לאחר יציאתם של הבריטים.

הבעיה היתה, כמובן, אם להשתמש בבולים בריטיים שנתרו בכמויות ניכרות (בעיקר שלוש הערכים הגבוהים מבולי המנדט שכמויות גדולות מהם נגנבו וזמריב לפני כן על ידי אצ"ל, כנראה כדי להפכם לכסף) ולהשתמש בהם בתקופת מינהלת-העם, אולם נראה שהסלידה מממשלת המנדט, והפטריוטיזם שפעם בלב הכל, הכתיבו, שלא להשתמש בבולי המנדט, אלא בבולי הקק"ל וכופר הישוב שהיו לרוב במחסיני הלשכה הראשית בירושלים ובתל-אביב. למעשה אפשר היה להשתמש בבולים אלה עוד בחודש אפריל, כי ה"תוהו ובוהו" היה גדול ולפחות בשטח הפוסטאלי "איש הישר בעיניו עשה", אולם בתחילת מאי הוכנסו לשימוש בולי הקק"ל עם הדפס-רכב מיוחד בצורת המלה "דואר". משה פרצלן, מחבר קטלוג בולי ישראל, קבע במחקרו על בולי מינהלת העם, שב-3 במאי 1948 אושר תקפם של בולי הקק"ל עם הדפס-הרכב: "דואר".

בבולים אלה השתמשו עד ל-15 במאי, כי ב-16 במאי כבר היו בולי "הדואר העברי" של מדינת ישראל, הטבעת המלה "דואר" על גבי הבולים וקביעת תעריפים שונים, נעשו בחותמת גומי על-ידי תלמידי בתי-הספר בתל-אביב ובחיפה, ומשום-כך יש הבדלים בהטבעות השונות. בירושלים, שהיתה מנותקת, השתמשו בבולים שהיו במלאי בלשכה הראשית של הקק"ל שם, ולשם כך השתמשו בבולים עם מפת "מדינת היהודים" כפי שהונפקו על-ידי הקק"ל לפי גבולות החלוקה של או"ם. מלאי הבולים לא הספיק והיה צורך להדפיס מן הגולפות המקוריות מהדורה נוספת של בולים אלה. גם צפת, נהריה וראשון-לציון, היו מנותקות ולא קיבלו את הבולים שהוכנו בתל-אביב, ואלה דאגו לעצמן על-ידי הדפסת בולים מקומיים.

הקטלוגים לבוליי-ישראל, שהופיעו מאוחר יותר הזכירו את הבולים הזמניים כבולים לכל דבר, שכן אלה היו בוליה החוקיים של המדינה בתקור

הדפס-רכב פרטי על בולי המנדט

דואר המימשל הצבאי המצרי-בריטי

מאת פ. אריה

בול זה של 5 מילים הגיע באותו משלוח במספר גדול יותר מקודמו. ב-5 במארס 1918 הופיעו שני בולים בצבע כחול-בהיר, בערך של גרוש אחד, וב-ערך של 5 מילים עם הדפסת-רכב.

החיים האזרחיים חזרו במהרה למסלולם ה-תקין, והביקוש לשירותי הדואר גדל במהירות. שני הערכים הראשונים לא ענו עוד על כל הצר-כים; גבר הצורך בתעריפים נוספים.

צבא הכיבוש השתלט בינתיים על מרחבים גדו-לים — כולל ארץ-ישראל בשלמותה, לבנון וסוריה ואפילו חלק מאסיה הקטנה. הנהלת הדואר של הממשל הצבאי נאלצה, איפוא, להזמין בדחופות מאנגליה בולים בערכים שונים לכיסוי כל שירותי הדואר. ב-16 יולי 1918 הופיעה סידרה בת 11 ערכים כספיים, שצורתה זהה לבול הראשון, אלא שכל ערך — החל ב-1 מיל ועד 20 גרוש — היה בצבע אחר. בולים אלה, שהוזמנו ממחלקת הבולים במשרדי המסים שב"סומרסט האוו" בלונדון, היו בשימוש לא רק בארץ-ישראל, אלא בכל שטחי צבא הכיבוש של "כוחות המשלוח המצריים" (E.E.F.). גם בבולים אלה, כמו בבולים התורכיים ניתן לגלות לפי החותמת אם נשלחו מסניף-דואר ארץ-ישראלי. אגב, על הבולים הראשונים של 1 גרוש וחמישה מילים, ניתן למצוא כל מיני חות-מות של דואר-צבאי, עם תוספת מספרים וראשי-תיבות (E.E.F., O.E.T.) וכו'. בהופיע סדרה חד-שה שונה גם התוכן של החותמות ונוסף להן שם העיר. לרוב מוצאים אנו בולים שהוחתמו בערים בירות, דמשק ועוד, ואותם אין לבלול, כמובן, ב-אוסף של בולי ארץ-ישראל. אנו מעוניינים רק ב-בולים עם שמות יישובים ארץ-ישראליים, והללו בדרך כלל נדירים יותר, שהרי שטח הכיבוש כלל ערים רבות עם אוכלוסיה גדולה בהרבה יותר מזו שהיתה אז בארץ.

המספר הרב של הערכים הכלולים בסידרה החד-שה מוכיח כי הלו שיפורים ונורמליזאציה בשירותי הדואר. הערך הקטן של 1 מיל כיסה דמי-הדואר של משלוח דברי-דפוס בתוך הארץ; 2 מילים שול-מו למשלוח גלויה; 5 מילים — מכתב בפנים ה-ארץ; 1 גרוש — מכתב לחוץ-לארץ; 2 גרוש — מכתב רשום וכו'. הערכים הגבוהים יותר נועדו למשלוח חבילות ודברי-ערך. בולים אלה נשארו בשימוש זמן רב באופן יחסי — למעלה משנתיים (הבולים הראשונים, לעומתם, היו בשימוש חמישה חדשים בלבד — פברואר-יוני 1918.

לאחר כשלוש ההתקפה התורכית, פתחו צבאות בריטניה ב-31 באוקטובר 1917 בהתקפת-פתע על באר-שבע וכבשו אותה. תוך קרבות קשים הצליחו הבריטים להשתלט על דרום הארץ, ובחנוכה תרע"ח (דצמבר) נכנס הגנרל אלנבי בראש צבאו לירושלים.

בחדשי הכיבוש הראשונים היו שרותי הדואר האזרחיים בארץ משותקים. משרדי הדואר התורכיים נסגרו, והדואר היחידי שפעל שירת את חיל הכיבוש האנגלי-מצרי. החיילים שלחו את מכת-ביהם הרגילים ללא תשלום, אך היה עליהם להש-תמש בבולים בעד שירות נוסף (רשום, חבילות וכו'). חיילי צבא-הכיבוש השתמשו בבולים אנג-ליים או הודיים עד כמה שידוע, פעלו בארץ-ישראל באותה תקופה משרדי-דואר בריטיים, הודיים ו-אוסטרליים). זמן קצר לאחר מכן החליט המנגנון הצבאי כי עליו לארגן את שירות הדואר למען האוכלוסיה האזרחית. אז פנה מנהל הדואר לצבאי, קולונל פטר וורן, אל משרד המדידות המצרי ב-בקשה לצייר בול-דואר לשימוש בארץ הכבושה ב-10 בפברואר 1918 הופיעו הבולים הראשונים, שצוירו בידי לויטנטט ג"ה רוטרי והודפסו במצ-רים למען הדואר בארץ-ישראל. כמות הבולים הי-תה קטנה והודפס ערך אחד בלבד, של פיאסטר גרוש-מצרי, הוא המחיר למשלוח מכתב אל מחוץ לגבולות הארץ. במרכז הבול רשום באנגלית ובערבית "דמי דואר שולמו" ובשני צדיו הודפס באנגלית ובערבית ערך הבול (במלים ובספרה). למעלה ולמטה הודפסו שלוש אותיות אנגליות E.E.F. — ראשי-תיבות של Egyptian Expedition Forces — כוחות-המשלוח של הצבא המצרי (ברי-טי); הווה אומר, שדואר זה פעל בשירות המימשל הצבאי.

מאחר שערך הבול, 1 גרוש מצרי, נועד למשלוח מכתב לחוץ-לארץ, לא סיפק בול זה את הצורך לשירותים הפנימיים. אז הזמין מנהל הדואר הי-מקומי בול חדש בערך של חצי גרוש-מצרי, שהגיע לארץ שבוע ימים לאחר הופעת הבול הראשון. הבול הראשון הודפס בצבע כחול-כהה; צבעו של הבול השני היה בהיר יותר וצורתו זהה לבול הראשון, פרט להדפסת-רכב של הערך החדש על הערך הישן באנגלית ובערבית (5 מילים מצריים). חיש מהר אזל מלאי הבולים של משלוח זה, וכעבור שבועיים בא משלוח בולים חדש. הפעם היה זה בול בערך של 1 גרוש בצבע כחול-בהיר, דומה לבול של 5 מילים עם הדפסת-הרכב. גם

נמיביה לקראת עצמאות

ב-1966 נגמר המנדט הדרום-אפריקאי על נמיביה והאו"ם הכריז על מדיניות עצמאית של האיזור כהכנה למדינת נמיביה עצמאית. מאז פנה או"ם מספר פעמים לדרום-אפריקה להוציא את כוחותיה מנמיביה, ומשלא נענתה הכריז בשנת 1971 על נוכחותה של דרום-אפריקה בנמיביה כבלתי חוקית ואו"ם נטל על עצמו אחריות ישירה לחבל ארץ זה.

הדבר יצויין השנה בשני בולים בערכים: 10 ו-18 סנט, המראים יד פונה כלפי מעלה, השם נמיביה והכתובת: "באחריות ישירה של או"ם". ערכו של הבול מופיע בפינה השמאלית.

מורשת ארכיטקטונית באירופה

הצייר פטר גולד והודפסו בשיטת דפוס שקע ב-דפוס האריסטון ובניו. שוודיה הנפיקה ב-13 ביוני סדרת בולים הכוללת חמישה ערכים (75 אורה כל אחד) המוקדשת ל-שנת מורשת ארכיטקטונית באירופה. נורבגיה, ה-מדינה השכנה הדפיסה שני בולים לאותה מטרה בערכים 125 ו-140 אורה. בלגיה אף היא הוציאה סדרה בת שלושה בולים המתארת מבנים עתיקים בערכים 5,50, 5 ו-10 פרנקים. שווייץ תנפיק בול בערך 060 פרנק שווייצרי ב-11 בספטמבר השנה, ואילו אירלנד מקדישה ארבעה בולים למאורע ה-אירופאי רק ב-6 באוקטובר השנה בערכים 5, 6, 7 ו-9 פני. רשימה זו עדיין איננה מלאה וסדרות הבולים יפארו דפים רבים באלבום הבולים במסגרת נושא "אדריכלות בבוליים". בנושא זה הודפסו בישראל בשנים האחרונות שישה בולים המוקדשים למבנים שלאחר קום המדינה. בעתיד הרחוק תנפיק ישראל סדרת בולים שתוקדש למבנים ארכיטקטוניים שלפני קום המדינה.

בול לקארל מילס

* הפסל הנודע קארל מילס זכה בבול בשוודיה בערך 75 אורה. הבול החדש יצא במלאת מאה שנה להולדתו של מילס (1875-1955) שהקדיש גן פסלים נהדר לבני עירו בשטוקהולם, הידוע כ"מילס גארטן".

30 לרפובליקה האוסטרית השניה

הרפובליקה האוסטרית הראשונה הוקמה בחודש נובמבר 1918, לאחר מפתל המעצמות במלחמת העולם הראשונה. עד 1916 התקיימה שם המונרכיה הדו-ארצית של אוסטריה והונגריה שהוקמה ב-1867 תחת שלטונו של המלך פרנץ-יוזף הראשון.

לאחר שיחרור וינה על-ידי הצבא האדום ב-1945 הוקמה שם ממשלה זמנית, ועוד באותה השנה נתקיימו בחירות ונבחר נשיא הרפובליקה השניה (עצמאות מלאה ניתנה לה רק ב-15 במאי 1955 בהסכם בין ארבע המעצמות הגדולות).

עתה מציינים שם מלאות 30 שנה לרפובליקה השניה ובמתכוון צויינו בבול החדש שיופיע החודש ציוני-הדרך של הרפובליקה בתאריכים של 1945 ו-1975.

שנה זאת הוכרזה על-ידי מועצת אירופה כ"שנת מורשת ארכיטקטונית" באירופה. במסגרת זו הונפקו בולים רבים המתארים את המבנים המעניינים ביותר בכל מדינה ומדינה, שהשתמרו במשך הדורות. כמו-כן יעשו מדינות אירופה כמיטב יכולתן לשם אחזקתם של מבנים אלה, פאר האדריכלות. בריטניה הנפיקה סדרה בת חמישה בולים המנציחה בניינים נפלאים במסגרת הנפקות של מדינות אירופה. הבול הראשון הוא בול צמוד המורכב משני בולים, שערכם זהה — 7 פני: האחד מתאר את ככר שארלוט באינבורג והשני את בניין "הרובס" בצ'סטר. בערך 8 פני — המצפה המלכותי של גרינוויץ' החוגג השנה מלאות 300 שנה להיווסדו. הקאפלה על שם סט. ג'ורג' בווינדזור מופיעה בערך 10 פני. על הבול האחרון בסדרה, בערך 12 פני — הבניין החדש של התיאטרון הלאומי המוצב בצד הדרומי של התמוזה בלונדון ושנתפתח רק השנה. הבולים צויירו בידי

האומנם בולים כפולים בקפריסין

זכר להתישבות יהודית

מאז הופיעו עוד סדרות של בולי תמונות, האחת יותר ציורית ומעניינת מן השניה. אפילו אצל אספן יודאיקה או תולדות הדואר של ארצנו לפני קום המדינה, תופסת קפריסין מקום מיוחד. סיפור בפני עצמו הוא סיפורו של דואר "מרגו" — ישוב יהודי ליד ניקוסיה, שעל קיומו ידוע מ-1897. ישנה סברה שבמרגו, שתושביו היו יהודים

מאנגליה, רוסיה וא"י, היה דואר שהטביע חותמות עם שם הישוב היהודי. הקטלוגים מזכירים את הסברה אולם אין לכך ודאות ואין דוגמאות לחותמות עם השם "מרגו".

הקטלוג המיוחד של בולי קפריסין מציין, שאכן מצוי בול משנת 1925 ועליו חותמת "מרגו" — דואר כפרי"...

בעיה שטרם נמצא לה פתרון, היא מצבה הפנימי של המדינה. המלחמה בין יוון ותורכיה הביאה לחלוקת האי ואנו עדים עתה לבולים גם של האיזור הנמצא בשליטה תורכית. בולים אלה

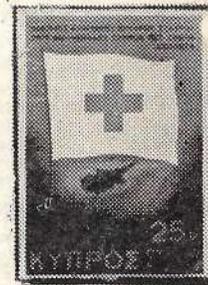
טרם הוכרו ע"י אירגון הדואר העולמי, אולם, נראה שהאספנים לא מוותרים עליהם.

דואר קפריסין הריבונית אינו מכיר במנהלת הדואר התורכית-קפריסאי ואולם המנהלה התורכית מנפיקה בולים משלה. הפי"פ — הפדרציה הבינלאומית לבולאות לא השמיעה קולה בעניין זה ואין לנו אלא לצפות להחלטת הפי"פ.

ראיות על יישוב יהודי משנת 1898

קפריסין היא עריסת אגדות קדומות. לאחר שיצאה מן הערפל של האגדות היתה תמיד סלע המחלוקת בין המעצמות הגדולות בתקופות ההיסטוריות השונות. חלק גדול מתוך תולדותיו הרב-גוניים של האי משתקף בבולים היפים מאד בסדרת התמונות אשר הופיעו ב-30 השנים האחרונות.

לאספן הנלהב במיוחד לחותמות, קפריסין היא שדה פורה ביותר בגלל החותמות הרבות של השרותים האזריים.

משנת 1571 ואילך, לאחר שהשולטן סלים השני כבש את האי, הוא נשאר תחת שלטון עות'מני עד לשנת 1878. לא ידוע דבר על שרותי דואר טורקיים כלשהם באי. קשרי הדואר היחידים עם העולם החיצוני נוסו על ידי הלויד האוסטרי, החל משנת 1867. משרד הדואר האוסטרי היה בלרנקה ובולי הלבנט האוסטרים הקדומים ידועים עם חותמת הדואר 'לרנקה די ציפורי'. השלטון הבריטי בקפריסין החל מ-1878, והיה מבוסס על ה'הסכם הקפריסאי' שנחתם בסודיות (בעקבות מלחמת רוסיה-טורקיה) בין השולטן לבריטניה, ואשר לפיו הסכימו הבריטים להצטרף אל השולטן בהתנגדות לתוקפנות רוסית.

ארגון שרותי הדואר באי היה אחד התפקידים הראשונים שבצעה המנהלה הבריטית. משרד הדואר הבריטי הראשון פעל בלרנקה בהשתמשו רק בבולים אנגליים רגילים. הבולים האנגליים הראשונים עם חותמת-הרכב 'קפריסין' הגיעו לאי ב-1880 ולאחר מכן הוכנסו לשמוש הבולים הרגילים למושבות הבריטיות עם הכתובת "קפריסין".

אולם ב-1928, לרגל יובל 50 שנה לשלטון הבריטי, הוצאה סדרת בולי תמונות מעניינת מאד, בת 10 ערכים, המשקפת במלואה את חשיבותו של האי בתקופה הקלאסית, ימי הצלבנים והשליטון המוסלמי.

אלברט אינשטיין במאלי

נוח והמבול

באיטליה הופיעו לא מזמן בו-ליים לכבוד מיכלאנג'לו במלאות 500 שנה להולדתו, ובאחד מהם יצירתו של האמן הדגול — המבול. הבול מראה קטע של היצירה הגדולה "נוח והמבול".

*

התנ"ך בשפת אפריקאנס

ב-14 באוגוסט 1875 התאספה קבוצת אנשים בביתו הדרום אפריקאי של גדעון מלהרב, במטרה להבהיר לתושבי האי-זור כולו שהם בעלי שפה משלהם, שהיא לא הולנדית ולא אנגלית, כי אם אפריקאנס. אחת המטרות החשובות של הקבוצה היתה, תירגומו של התנ"ך לאפריקאנס. הסיסמה של הקבוצה היתה: "להילחם על שפתנו, לאומנו ומדינתנו". רצו-נס היה לחנך את הדרום-אפריקאים בכל השכבות להיות גאים על היותם אפריקנרס.

יובל המאה למאורע ההיסטורי-רי של תרגום התנ"ך לשפת האפריקאנס, צויין עתה בבולי-דואר מיוחד של דרום-אפריקה. הבול מראה את בית-הוועד של גדעון מלהרב, ששימש מקום-התכנסות ודיונים לטיפות שפת האפריקאנס. על מעטפת היום הראשון של הבול הודפס סמל תנועת האפריקאנס וספר התנ"ך הראשון בשפה זו.

טית הגרמנית בגוטה, וכיבדה זכרם של ארבעה סוציאליסטים דגולים בבולי-דואר. הופיעו 3 בולים שעל גבי אחד דיוקנאו-

תיהם של קרל מארקס ופרידריך אנגלס; בול אחר מראה את וילהלם ליבקנכט ואוגוסט בבל, והבול השלישי מראה את בית-הייסוד של המפלגה וקטע מן הפרוטוקול של הוועידה. שלושת הבולים מופיעים צמר-זים בניקוב בין הבולים. הם הופיעו ב-21 במאי.

חותמת מחנות בהונגריה

הונגריה הטביעה חותמת מיוחדת לציון השחרור ממחנות

ריכוז וניתן לראות בה מגדל וגדר תיל, האופייניים למחנות ריכוז.

עד כמה שהדבר יראה תמוה, עובדה היא, שברפובליקת-מאלי שבאפריקה זכרו מלאות 20 שנה למותו של פרופ' אלברט איינשטיין והנפיקו בול מיוחד לכבו-

דו. בולי דואר עם דיוקנו של ה"מדען היהודי הגדול, אלברט איינשטיין, הופיעו בכמה מדינות, לרבות ישראל, אולם נראה שבמלאות 20 שנה למותו הנפיקה רק מאלי בול מיוחד. בולי איינשטיין הופיעו בעבר בפולין, ארגנטינה, פאראגווי, גאנה, ארה"ב וישראל.

בול איינשטיין של מאלי מראה את דיוקנו של המדען על רקע סמל האטום. ערכו הנקוב 90 פר.

תווית תעמולה למלבי"ן

בישראל, הודפסה בימים אלה תווית תעמולה מיוחדת שהוצאה לרגל 60 שנות פעולתו של גוינט העולמי ו-25 שנה למלבי"ן. התווית הודפסה בארץ בצבע ירוק-ירוק-שחור ומופצת כתווית תעמולה על דברי הדואר היוצאים ממלבי"ן. נמסר שזו הפעם הראשונה שמלבי"ן מפיץ תווית-תעמולה זו.

קרל מארקס בגרמניה

מזרח גרמניה מנציחה עתה מלאות מאה שנה לייסודה של מפלגת הפועלים הסוציאליס-

שלאה המלך בל' כהנא

קומפוזיטור יהודי באוסטריה

מחבר האופרות הנודע ליאו פאל, יליד צ'כוסלובקיה, יופיע בקרוב בבול-דואר של אוסטריה. סיאו פאל הוא יהודי, יליד אולמיץ שבצ'כוסלובקיה (1873—1925). ואולם הוא למד ופעל בווינה, וזאת זכרו לו ודאי עתה באוסטריה, כאשר הוחלט על הנפקת בול-זכרון על שמו.

פאל למד בקונסרבטוריון ב-וינה ואחר-כך פעל כמנצח ב-ערים שונות בגרמניה. מאוחר יותר שב לווינה וישב שם ושיבת-קבע. בתקופה זו נתפרסם ב-כתיבת אופרות, כמו "האיכר העליון", "נסיכת הדולאריס", "מאדאם פומפאדור", "הואלס הנצחי", ועוד.

במלאת 50 שנה למותו של פאל יונפק ב-1 בספטמבר בול-זכרון בערך נקוב של 2 שילינג. הבול מראה את דיוקנו של ה-קומפוזיטור.

בריאת העולם בהונגריה

הונגריה הנפיקה בול מיוחד למלאת 500 שנה למיכאלאני-ג'לו. הבול מתאר את בריאת העולם לפי יצירתו הידועה של מיכאלאנג'לו.

ידיעות בקיצור

× הכינוס הגדול של אספני בולים בבריטניה התקיים ב"גראנד הוטל" בלייצ'סטר מן ה-3 עד ה-6 ביוני השנה במעמד ראש העיר המקומי. אגודת הבולאים המקומית חוגגת השנה מלאת 70 שנה להיווסדה ואירחה את ציבור האספנים הבריטי.

אפילו בבולי-ספורט המציינים משחקים על-שם סברלוב.

הבול החדש, בערך נקוב של 4 קופייקות, מראה את דיוקנו של סברדלוב.

סברדלוב היה תלמידו של לנין. הוא נאסר פעמים אחדות ואף הוגלה לזמנ-מה לאיזור הקוטב של רוסיה. השנים הרבות שבי-לה בבתי-הסוהר עירערו את בריאותו והוא מת בגיל 34. (1885—1919).

בול צרפתי לגבורים אנטי-פשיסטיים

נסיכות ליכטנשטיין זכורה ל-טוב באלבום בולי-יודאיקה, ב-עיקר בשל הבולים לכבוד הנסי-כה אלזה פון ליכטנשטיין, ש-כידוע היתה ממוצא יהודי (משפחת גוטמן).

הפעם נזכיר את ליכטנשטיין בסידרה האחרונה שלה, שהוק-דשה לאוצרות מלכותיים בצו-רות תשמישי קדושה ששימשו את המלכים בהכתרתם על-ידי האפיפיור. הופיעו ארבעה בולים עם מיני תשמישים המצויים עתה במוזיאון המלכותי בווינה. בין הארבעה יש בול עם כתר-מלכות, המתאר, בצדדיו השו-נים, דמויות היסטוריות ופסו-קים מספרי קודש. בין היתר אנו מוצאים את שלמה המלך, הבול קטן והכתר עוד יותר קטן ולכן קשה להבחין בכתב. גם בבול זה נעזרנו ביוחנן שוארץ שצילם בהגדלה רק את הקטע הימני התחתון של הבול. ואמנם ניתן לראות את דמותו של המלך ו-השם "המלך סלומון".

בול לסברדלוב

המנהיג הסובייטי-יהודי, מ-מייסדי המפלגה הקומוניסטית, יעקב מיכאל סברדלוב, צויין ב-אחרונה בבול-דואר רוסי חדש, במלאת 90 שנה להולדתו.

סברדלוב כבר צויין פעמים אחרות בבולי-דואר סובייטיים ו-שמו מופיע בבולי-דואר בדיוק, בשם העיר סברדלובסק, ששונה תה מיקטריינבורג לסברדלובסק,

קטלוג חדש "מנהלת העם"

בימים אלה הופיע קטלוג חדש של הוצאת "אור", שהוא מיוחד לבולי דואר וחותמות של ארץ ישראל (לפני קום המדינה). בקטלוג חומר, בצורת בולים וחותמות, הידוע בכינוי "מוקדמים" עד 1918, תקופת השלטון הבריטי בא"י (1918—1948) ותקופת המעבר — מנהלת העם.

הקטלוג אינו מצוין מחירים מדויקים לכל פריט, אולם מרבית החומר סווג לקבוצות-מחיר, ולכל קבוצה נקבע מחיר התחלתי ומחיר מירבי. כך, למשל, סווגו פריטים זולים יותר בקבוצה א' ב-מחיר בין 90 ל"י ל-180 ל"י וקבוצה ב' במחירים

בולי ירושלים בפרובינציה אוסטרלית

לוחות הברית על בולים

ירושלים הציורית, ערש הדתות, עיר-הנצח וה-
שלום, משמשת לעתים קרובות נושא לציורים.
רצה הגורל וצייר אוסטרלי, בשם פרנק פאש, נת-
בקש על-ידי כנסייה מקומית במחוז האט ריבר
לקשט את הכנסייה בציוריו והוא בחר, בין ה-
שאר, בירושלים כנוף מתאים לקישוט הכנסייה.
הוא צייר גם תמונת-נוף הכפר ניין (בפרובינציה
של "האט ריבר" נוף-ברית השילוח?) ותמונה
בשם "טרנספיגורישן". ארבע תמונות אלה נב-
הרו על-ידי הנהלת המחוז לבולים מקומיים עם
ערך כספי, כנראה, לטובת הכנסייה.

הסידרה הראשונה, בת ארבע התוויות, עלתה
1 דולר אוסטרלי ואם כי לא מוזכר בתוויות
השם אוסטרליה, אלא "מנהל מחוז האט ריבר",
יש המייחסים היתר ממלכתי לתוויות אלה.

נראה, שמוגזם לראות בהם בולים בהיתר ממ-
לכתי. לכל היותר, אלה הן תוויות פרטיות או
בולים מוניציפאליים, חסרי ערך פילטלי. המלה
"ירושלים", המופיעה בתווית, קוסמת ודאי לאספן
היהודי, ונראה שהתוויות, על-אף העילה הנוצרית
להנפקתם, ימצאו אצל הרבה אספנים...

רגיעה בשוק הבולים

(המשך מעמ' 6)

אינם מוכנים לרכוש בולים בכמויות אלו בפרט
כשקיימות כיום בעיות של מימון. המשקיעים ה-
חדשים מתמרמרים על שאינם יכולים למכור את
הבולים במחירים סבירים ויוצרים תדמית מסולפת
של המצב בשוק הבולים הישראלי. חבל שאין להם
סבלנות. הם מפסידים בשל כך.

מחירי בולי ישראל אינם יורדים. ישנן רק מספר
הנפקות בולים אחרונות שמחיריהן לא עלו כמעט.
לדוגמה בול טרומן, שיצא מהמחזור, שערכו
הנקוב ומחירו בשוק הבולים זהים. בולים אחרים,
מחיריהם עולים במידה שמתברר לאחר פירסומי
השרות הבולאי, כי נמכרו במהדורה קטנה. יש
חשיבות מרובה לפירסום מדויק של גודל המהדורה
ולפירוט מלא של מספר השובלים שנמכרו. מבק-
שים לדעת את כמויות השובלים שנמכרו. על שא-
לה זו קשה להשיב, כיוון שבאשנבי הדואר נמכרים
גליונות בולים, כשלושורת הבולים התחתונה מצור-
פים שובלי ביאור. הפקידים קיבלו הוראה למכור
בולים ללא שובל (הנמכרים לאספנים באשנבי ה-
שרות הבולאי). הוראה זו אינם ממלאים בדרך
כלל ולשוק מוזרמות כמויות נוספות של בולים עם
שובלים.

מינהל הכנסות המדינה, קיבל בימים אלה ל-
מוזיאון המסים בירושלים מספר בולים מעניינים
ביותר. הבולים הם מברזיל ומקוסטה ריקה ו-
משותף לבולים אלה ציור לוחות הברית ועשרת
הדברות בשפה העברית. הסדרה מברזיל בערכים
1, 2, 10, 20, 50, 200, 400, 500, 10 אלפים ו-
50 אלף ריי, משמשת כבול הכנסה ממשלתי ואילו
הסדרה מקוסטה ריקה בערכים 1, 2, 10, 20 ו-50

קולון משמשת כבול הכנסה של לשכת עורכי הדין
המקומית. הבולים נתרמו למוזיאון על ידי שג-
רירת קוסטה ריקה בישראל ד"ר רוזה מרי קר-
פינסקי ועל ידי אספן בולים מנתניה, מר יוסף לפ-
קוביץ'.

**בולים לוועידות
בין-לאומיות**

שתי ועידות בין-לאומיות — הוועידה לבטחון אירופה שהתקיימה בהלסינקי, והוועידה ה-62 שהתקיימה בלונדון — יצוינו במספר בולי דואר. כמה מן הבולים כבר הופיעו לקראת הוועידה בהלסינקי, ואילו בולים לוועידה הבין-פרלמנטרית יופיעו בעיקר בחדש ספטמבר.

גרמניה המזרחית הנפיקה בול מיוחד לוועידה בהלסינקי, שהוא האופייני ביותר לוועידה זו. ה"בול מראה את מפת אירופה של 1975 בגבולות שהוועידה נועדה למעשה להנציחם ולאשרם — והיא אמנם עשתה זאת. בוועידה השתתפו 33 מדינות אירופה, וכן ארה"ב וקנדה, אולם מספר הבולים שיופיעו לכבוד הוועידה יהיה קטן ממספר מדינות הוועידה.

הוועידה הבין-פרלמנטרית, שתיערך בראשית ספטמבר בבריטניה, תצוין בבולי-דואר של רוב המדינות החברות בחברת עמים הבריטית, ואולי גם של מדינות אחרות.

דואר בריטניה מסר השבוע את תצלומו של הבול הראשון בנושא זה. הוא מראה את בית אס-הפרלמנטים כפי שצויר בידי ריצ'ארד דוונר, בארבעה צבעים, לרבות זהב.

טרפילה 1974", ובסוף 1975 תופיע המהדורה ה-14. בספר כ-450 עמוד ויש בו חומר שימושי לכל אספן.

משחקי דרום פסיפיק

ארבעה בולים וגליון-זכרון יופיעו באוגוסט באיי שלמה לרגל משחקי ספורט של דרום האוקיינוס השקט.

**יום האחות
בקפריסין**

בקפריסין יונפק בחוש הבא בול זכרון לכבוד יום האחות 1975. בול אחר הוקדש ליובל

תיירות בטונגה

טונגה, הממלכה הפולינסית באוקיינוס השקט, נמצאת שוב בחדשות. הפעם בסידרה של בולים בעלי צורה משונה, שנועדו למשוך תשומת לבם של תיירים. הסידרה הנקראת "תיירות" כוללת 14 בולים בעלי צורה שקשה להגדירה, מין לב במסגרת... החלק דמוית הלב מראה נופים מקומיים גזורים בצורת לב. לבולים אין שיניים. הם מודבקים על נייר בדבק מיוחד שניתן להסיר כל בול ולהדביקו בלא מים על-גבי מכתב. הודפסו

ה-25 לצלב האדום הקפריסאי ובול נוסף לשנת האשה הבין-לאומית.

הגלויות נדחו

חמש הגלויות המצויירות, שעמדו להופיע, נדחו למועד אחר. לא נמסרה כל הודעה על הדחייה.

שתי צורות: אחת כשהלב במסגרת שלמה ואחת כשהלב ממוסגר במחציתו בלבד.

"אינטרפילה 74"

ספר ה'מה ומי' בבולאות, הופיע במינכן שבגרמניה, נקרא "אינטרפילה". לא מזמן הופיעה שם המהדורה ה-13, של "אינ-

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו

של ד"ר ורנר הקסמר

מחשובי הבולאים בישראל

שופט ומומחה בין-לאומי בבולאות

צבור הבולאים בארץ ובעולם משתתף באבל המשפחה

התאחדות אגודות הבולאים בישראל

באגודות

באגודת חיפה

עם תום פגרת הקיץ בחודשי יולי-אוגוסט, חוד-
שה הפעילות התרבותית באגודה. (ביולי-אוגוסט
התקיימו ערבי חליפין בלבד).

הוועד קיים מכירה פומבית שהכנסותיה לטובת
האגודה. בחודש ספטמבר יערכו ערבי חליפין בכל
יום חמישי ואילו בימי ראשון תתקיימנה הר-
צאות.

בירושלים

האגודה הפילטלית הירושלמית מארגנת עתה
סידרת הרצאות בנושאים בולאיים.

החברים מתכנסים בימי ראשון בשבוע בין 6-8
בערב, באגף ותיקי ההגנה שבבית אגרון ברח' הלל.

בתל-אביב

עם התקנת מזגני-האוויר באגודת הבולאים בתל-
אביב, לא הופסקה הפעילות גם בחודשי הקיץ
הלוהטים. האגודה נערכת לקראת מכירה פומ-
בית של בולים וחומר בולאי והמעוניינים יקבלו
פרטים אצל החבר יגאל.

בול למיבצעי החלל

כל אירוע בין-לאומי המתקיים בעולם זוכה
להנפקות בולאיות. וכן היה ביחס לשיגורן של
החלליות "סויוז" הרוסית ו"אפולו" האמריקאית.
פגישת החלליות בחלל זכתה לבולים זהים בשני
המדינות המסגרות: ברית המועצות וארה"ב.
הבולים צוירו בידי אמן אמריקאי רוברט מקול
ואמן רוסי אנאטול אקסמיט. בימים אלה חוגגים
מלאת שש שנים להנחתת החללית הראשונה
'אפולו 11' על הירח. מבצע זה זכה בבול נפלא
ובמעטפה מיוחדת. ארה"ב מפגרת אחרי ברית
המועצות בהנפקת בולי חלל. עד כה הנפיק
הדואר האמריקאי בולים רק אם הטיסה לחלל
היתה מאוישת. אולם השנה חל שינוי ודואר
ארה"ב הוציא בולים לכבוד טיסות בלתי-מאוי-
שות לחלל. הראשון בבולי הסדרה הונפק השנה
לציון הניסויים לחקר הכוכב יופיטר וכן בול
נוסף לרגל ביקורה של 'מרינר 10' בכוכבים

ונוס ומרקורי. הבול מתאר את החללית "מרינר
10" על רקע כוכבי הלכת. הבול לכבוד המסע
לחלל הכוכב יופיטר, אף הוא מתאר את החללית
על רקע כוכב זה. שני הבולים הונפקו בערכים
זהים 10 סנט כל אחד.

הבולים החדשים לרגל התחברות שתי החלליות
בחלל "סויוז" ו"אפולו" מתארים את תמונת החל-
ליות, שייכנסו להיסטוריה של התעופה בחלל.
הבולים האמריקאיים הם בערך 10 סנט והרוסיים
— בני 12 קופיקות.

אנו מראים כאן אחת ממספר החותמות האמ-
ריקאיות לרגל מבצע "אפולו-סויוז".

אפולו-סויוז באסונציון

באיי אסונציון הוטבע הדפס-רכב בנוסח 'אפולו-
סויוז לינק 1975', לרגל מבצע החלל המשותף בין
ברית-המועצות וארצות-הברית. הדפס-הרכב ניתן
על שלושה בולי-חלל מן הסידרה הקבועה של
אסונציון.

הסתדרות העובדים הלאומית
בישראל

קופת חולים לעובדים לאומיים

המרכז:

תל-אביב,

רחוב ביכורי העתים 23, טלפון 250221

- בחירה חופשית של הרופאים
- עזרה רפואית מלאה
- פתוחה לכל אזרח במולדת
- סניפים ברחבי המדינה
- סנטורים מרכזי בירושלים

הרשם בתור חבר קופת חולים
לאומית והבטח את בריאותך

שים לב, עברנו

מספק בולים חדשים מכל

העולם נושאים וארצות

מוריס ולנטיין

רח' ביאליק 25, תל-אביב

רשימת סוחרי בולים חברי האגודה

טל' 234991	ירושלים, רח' בן יהודה 5	אבן טוב מ.
טל' 59453	תל-אביב, רח' בן יהודה 18א	אימרה י.
טל' 534621, 640816	חיפה, הנביאים 22	בולי הכרמלית (פרץ)
טל' 623710	רמת חן, שלם 4 בלוק 6/12	בירנר מרסל
טל' 611725	ת"א, בלפור 52 ת.ד. 4349	בי-אל פילטליקה
טל' 623026	תל אביב, אלנבי 94	ברש טוביה
טל' 667409	תל אביב, אלנבי 119 ת.ד. 275	ברנד מ. ג.
טל' 223484	חיפה, רח" הרצל ת.ד. 5138	בתר לאו
טל' 55755	תל אביב, ת.ד. 3204	גוטמן גינטר
טל' 615007/6	תל אביב, אלנבי 56 ת.ד. 4307	ד"ר גוטליב
טל' 613840	תל אביב, מונטיפיורי 24 ת.ד. 1050	גינצבורג דוד
טל' 452577	תל אביב, אלנבי 76 ת.ד. 16179	גלעדי אריה
טל' 244528	תל אביב, ת.ד. 4049	גפני אריה
טל' 053-3979	תל אביב, בן יהודה 26	גרוס הנריק
טל' 668632	נתניה, סטמפר 2, ת.ד. 2001	דובי א.
טל' 58251	חיפה, הרצל 20 ת.ד. 4037	היילבורן ג. ושות'
טל' 644993	תל אביב, אלנבי 52	הורוביץ י
טל' 612430	חיפה, הרצל 18	הידינגספלד ב.
טל' 522107	רח' אלנבי 11, ת"א	הבדלה
טל' 447296	חיפה, הגלבוש ת.ד. 4438	וייך אדוארד
טל' 471930	חיפה, ת.ד. 4199	וייסברגר ש.
טל' 04-710637	ת"א, רח' ביאליק 25, ת.ד. 29527	ולנטין מוריס
טל' 224836	תל אביב, ליפסקי 15	זיידמן יצחק
טל' 840752	ת"א, שכונ דן, רח' מטודלה 57	צמ מ.
טל' 533308	ק. מוצקין, שד' קק"ל 36 ת.ד. 4217	זמיר יצחק "זמיר"
טל' 251883	חיפה, פיכמן 20	יעקובסון ג'ורג'
טל' 271505	תל אביב, ת.ד. 5197	יששכרוב
טל' 613062	חיפה, הרצל 4	כץ יהודה
טל' 297192	תל אביב, לטין 23	כנעני אגנס
טל' 52956	י-ם, סנהדריה מורחבת 104/34 ת.ד. 18015	לם טומי
טל' 59688	תל אביב, אלנבי 83	לסינגר ס.
טל' 660681	תל אביב, פינסקר 2	מרידק מנשה
טל' 283093	תל אביב, אלנבי 45	מינץ ג'ורג'
טל' 244708, 443786	תל אביב, אלנבי 32, ת.ד. 4281	מרטין מרקו
טל' 840758	חיפה, הרצל 9 ת.ד. 4835	מרקוביץ מ.
טל' 65073	תל אביב, שינקין 35	ניומן יוז'י
טל' 727734	תל אביב, ת.ד. 4505	סטנק א.
טל' 284920	חולון, נאות רחל, קדושי קהיר 3	פישמן עמי
טל' 623841	חיפה, ביאליק 12	פינק
טל' 918993	ק. ביאליק, הגליל 14	פרנקל נחמן
טל' 28638	תל אביב, שינקין 13, ת.ד. 4760	קונסטנטינובסקי לב
טל' 255100	תל אביב, אלנבי 76, ת.ד. 4174	קארו א.
טל' 613924	פ"ת, רח' ההסתדרות 11 ת.ד. 626	רוטשטיין משה
טל' 615515	ירושלים, בן יהודה 2	רוס גב'
טל' 57466	נתניה, הרצל 21, ת.ד. 2020	רוכברגר שמואל
טל' 512134	תל אביב, אלנבי 94 ת.ד. 4117	רוז יהושע
טל' 612047	תל אביב, אלנבי 111 (פסג' תמר)	שביט
טל' 449818	תל אביב, אלנבי 32, ת.ד. 4933	שליט אורי
טל' 512134	חיפה, יפו 40	שניאור אשר
טל' 612047	תל אביב, אלנבי 94 ת.ד. 1250	שפר א.
טל' 449818	תל-אביב, רח' כהנשטאם 3	ששון י.
טל' 512134	תל-אביב, שדר' דוד המלך 23	זימון איסידור

איספו בולי דואר ישראל

השרות הבולאי

ירושלים, תל-אביב, יפו, חיפה, טבריה,
נחריה, קרית-שמונה, עפולה, נתניה,
רחובות, אשקלון, באר-שבע, אילת,
נ. ת. לוד.

הבא לביתך תחביב
אמיתי — היה מנוי
בשירות הבולאי